

Układ pozycji, zgodnie z dotychczasową praktyką, według międzynarodowej leśnej klasyfikacji oksfordzkiej, której symbole cyfrowe podane są nad tekstem każdego streszczenia.

1 CZYNNIKI ŚRODOWISKA. BIOLOGIA

- 148 111.219 IBL
Doznoe pole gamma-istočnika v lesnom biogeocenoze i oblučenie lesa v radioekologičekom eksperimente. Prister B. S. i in. **Pole dozowe źródła promieni gamma w leśnej biogeocenozie i napromieniowanie lasu w radioekologicznym eksperymencie.** Lesovedenie 1977 nr 2 s. 72—79, 2 rys. 3 tab. 4 wyk. bibliogr. 9 poz. sum. — Zagadnieniem współczesnym wymagającym rozpoznania na podstawie specjalnych badań naukowych jest problem oddziaływania na biogeocenozy leśne promieniowania jonizującego. Opisano budowę przenośnego urządzenia, za pomocą którego można poddawać działaniu promieni gamma biogeocenozy leśne i poznać ich wpływ na biologię roślin. Poddano metodykę napromieniowania powierzchni próbnych o wielkości ok. 1000 m², umożliwiającą równomierne potraktowanie wszystkich obiektów znajdujących się na powierzchni. Zastosowano termoluminiscencyjne dozometry oparte na sproszkowanym LiF, dające dokładność pomiaru $\pm 10\%$. W warunkach leśnych znaczna część napromieniowania gamma pochodzi od promieniowania rozproszonego, które m. in. jest pochłaniane przez podziemne części roślin. Liniowy współczynnik osłabienia radiacji przez glebę wynosi 0,210 w odległości 10 m i więcej od źródła promieniowania. (W. Ch.)
- 149 172.8 *Armillaria mellea* : 161.31 IBL
Rykowski K.: Recherche sur la nutrition azotée de plusieurs souches de l'*Armillaria mellea*. I. L'utilisation de diverses sources d'azote. **Badania nad odżywianiem azotowym różnych szczepów *Armillaria mellea*. I. Wykorzystanie różnych źródeł azotu.** Europ. J. For. Path. 1976 Bd 6 H. 4 s. 211—221, 1 fot. 4 wyk. bibliogr. 19 poz. rés. sum. Zsfg. — Badano w czystych kulturach przyswajanie 3 form azotu przez szczepy *Armillaria mellea* z Polski i Francji oraz *Clitocybe tabescens* z Francji. Analizowano zależność między produkcją biomasy a wykorzystaniem źródeł azotu oraz aspekt morfologiczny — wytwarzanie grzybni powietrznej, sklerocjów i ryzomorf. W zależności od szczepu występowały różnice w przyswajalności poszczególnych form. Stwierdzono też wpływ czasu wzrostu i interakcji czasu wzrostu i form azotu na wzrost poszczególnych izolatów. Różne źródła azotu wywierały różny wpływ na tworzenie się sklerocjów i ryzomorf. (S. Ł.)

Kryvma D. Ja.: Otkor na obščuju kombinacionnuju sposobnost' po priznakam produktivnosti v populacijach berezy povisloj Latvijskoj SSR. **Selekcja na ogólną odziedziczalność cech produktywności w populacjach brzozy brodawkowanej w Łotewskiej SRR.** Lesovedenie 1977 nr 2 s. 29—34, 4 tab. 3 wyk. bibliogr. 5 poz. sum. — U 3-letnich siewek brzozy brodawkowanej ze swobodnego zapylenia analizowano ich wysokość oraz intensywność występowania brodawek na pędach i korelację pomiędzy tymi cechami. Stwierdzono, że siewki z silnie bro-

dawkowatymi pędami osiągają o 19—26% większą wysokość od średniej dla całego rodu. Przy porównaniu wysokości najlepszych siewek z różnych rodów ze średnią wysokością siewek z wyselekcjonowanego (jednego ze stu) rodu różnica ta nie przekraczała jednak 2—3%. Poszczególne rody ze swobodnego zapylenia różnią się także zdolnością wykorzystania mineralnego nawożenia oraz intensywnością przyrostu. Potomstwa tych samych drzew z nasion ze swobodnego zapylenia w kolejnych latach nie różniły się istotnie intensywnością przyrostu. (W. Ch.)

Vasilenko I. D.: Opyt gibridizacii iv na Ukrainie. **Doświadczenia nad hybrydizacją wierzb na Ukarnie.** Les. Ž. 1976 nr 5 s. 151—153, 1 tab. bibliogr. 8 poz. — Omówiono wyniki 3-letnich prac nad hybrydizacją wierzb. Krzyżowanie przeprowadzono na ściętych pędach w kulturach hydroponicznych w szklarni

oraz na drzewach lub krzewach w warunkach naturalnych. Przedstawiono efektywność krzyżowania różnych gatunków wierzb oraz wyniki oceny użytkiwanych nasion i siewek. Omówiono również dziedziczenie cech rodzicielskich przez hybrydy. (R. S.)

Rol'plotnosti počvy pri lesovosstanovlenii. Sokolovskaja N. A. i in. **Znaczenie zwięzłości gleby przy odnowieniu lasu.** Lesovedenie 1977 nr 2 s. 44—51, 2 fot. 2 tab. bibliogr. 10 poz. sum. — Celem badań było określenie optymalnej zwięzłości gleby dla wzrostu i rozwoju upraw świerkowych. Badania prowadzono w wazonach i na zrębach, gdzie gleba była przygotowana za pomocą 3 typów pługów (PKLN-500 A, PŁ-2-50, PŁO-400) oraz leśnej glebo-

gryzarki FLN-0,8. Optymalna zwięzłość gleby dla sadzonek i dla siewek świerka wynosi (w zależności od składu mechanicznego) 1,0—1,28 g/cm³. Większa zwięzłość powoduje zahamowanie wzrostu a i zmniejsza gruntową wydajność siewów. Zwięzłość gleby można regulować przez użycie odpowiednich pługów oraz stosowanie określonych sposobów przygotowania gleby. (W. Ch.)

Pronin A. F., Larin G. I., Bykov V. F.: Dinamika udel'nogo soprotivlenija počvoobrabatyvajuščich lesochozjajstvennych mašin pri iznoscie ich rabočich or-

ganov. **Charakterystyka oporu właściwego leśnych narzędzi do uprawy gleby w zależności od stopnia zużycia ich części roboczych.** Les. Ž. 1976 nr 3 s.

29—32, 3 tab. 3 wyk. bibliogr. 5 poz.
— Przy określaniu oporu właściwego narzędzi do uprawy gleby brano pod uwagę takie czynniki jak: zadarnienie, ukorzenie, skład mechaniczny gleby, głębokość stosowanej uprawy oraz prędkość poruszania się ciągnika. Ba-

dania wykazały, że poważny udział ma tu również stopień zużycia części roboczych narzędzi uprawowych. Pomiarzy prowadzono w odniesieniu do pługa P-3-30P bez pogłębiacza oraz kultywatora talerzowego DLKN 6/8. Podano wyniki pomiarów. (R. S.)

154

242.311.3

IBL

Sirnin V. K., Kosičenko N. E., Efimov Ju. P.: Gistochimiceskoe izučenie mest srastanija privivok duba. **Histochemiczne badanie miejsc zrastania się szczepów dębu.** Les. Ž. 1976 nr 5, s. 159—160 bibliogr. 8 poz. — Zakładanie plantacji nasiennych dębu wymaga m. in. opracowania techniki szczepienia, zapewniającej wysoką udatność oraz prawidłowy rozwój szczepów. Badano różne sposoby szczepienia w różnych terminach. Do oceny wariantów

zastosowano metody anatomiczne i histochemiczne, aby ustalić dynamikę fizjologicznie aktywnych i odżywczych substancji w szczepionych komponentach oraz przebieg procesu zrastania zrazu i podkładki. Stwierdzono, że w szczepieniach wiosennych (maj) najlepsze wyniki uzyskuje się przy łączeniu kambium zrazu z drewnem podkładki a w letnich (lipiec) — kambium zrazu z kambium podkładki. (R. S.)

155

232.41

IBL

Forstpflanzenproduzenten beschliessen Qualitätsnormen. **Producenci sadzonek drzew leśnych ustalili normy jakościowe.** Allg. Forstztg 1976 Jg 87 F. 12 s. 377. — Określono warunki produkcji sadzonek zapewniające odpowiednie ich cechy jakościowe oraz postępowanie przy wyjmowaniu, sortowaniu, składowaniu i transporcie sadzonek. Gęstość siewek świerka w wieku 2/0, a sosny w wieku 1/0 nie może przekro-

czyć 1000 szt. na 1 m² powierzchni siewu. Dla sadzonek szkółkowanych powinna ona u świerka 2/1 wynosić 100 szt., u sosny 2/2 — 80 szt. na 1 m². W normie jakości sadzonek uwzględniono przede wszystkim parametry grubości sadzonek oraz jakości systemu korzeniowego. Jakość tę określa się stosunkiem ciężaru korzeni do ogólnego ciężaru sadzonek. (L. J.)

156

241 + 242 — — 174.7 *Larix*

IBL

Thomasius H., Helbig K.: Die Pflege von Jungwüchsen und Jungbeständen der Lärche. **Pielęgnacja upraw i młodników modrzewiowych.** Soz. Forst-wirtschaft. 1976 Jg 26 Nr 6 s. 179—180, 1 fot. 1 tab. — Modrzew europejski nawet przy luźnej więźbie zachowuje prawidłowy prosty pokrój i w przeciwieństwie do japońskiego nie wykazując nadmiernie długich gałęzi bocznych. Pozwala to na ograniczenie liczby sadzonek do 2500—3000 szt./ha. Według tablic Schobera z 1946 r. optymalna liczba modrzewi o średniej wy-

sokości 10 m powinna wynosić 2000—2200 szt./ha i być zachowana do końca stadium drągowiny. W zależności od liczebności początkowej doprowadzenie do tego stanu wymaga od 1 do 3 pielęgnacyjnych cięć. Pierwszy zabieg wykonuje się w uprawie w wieku 5—10 lat przy wysokości 1,5—3,0 m. Ewentualne dalsze cięcia przeprowadza się w stadium młodnika o wysokości 7—10 m. Szybkorosnący modrzew jest wrażliwy na osłonę górną i boczną, należy więc możliwie wcześniej usuwać szkodliwe domieszki. (W. B.)

Bergmann J., Templin E.: Die chemische Pflege von Jungwüchsen und ihre Abhängigkeit von der forstsanitären Situation. **Chemiczna pielęgnacja upraw i jej zależność od sytuacji sanitarnej w lesie.** Soz. Forstwirtschaft. 1976 Jg 26 Nr 2 s. 55—58, 4 fot. — W przeciwieństwie do zabiegów pielęgnacyjnych wykonywanych mechanicznie, w których niepożądane osobniki usuwane są w różnych okresach rozwojowych, przy zabiegu chemicznym eliminacja ta następuje jednorazowo podczas danego zabiegu. Istota zagadnienia polega na tym, aby działanie takie nie powodowało ujemnych skutków w uprawie. Zaletą metody chemicznej jest elimino-

wanie ciężkiej pracy fizycznej, a wadą konieczność rezygnacji z użytkowania usuwanego materiału i pozostawianie go na miejscu. Przy stosowaniu arborycydów istnieje niebezpieczeństwo oparowania tego materiału przez owady, głównie przez korniki. W odniesieniu do sosny dobre wyniki daje preparat Selest 100 jako 10—15 proc. roztwór oleju Diesla, stosowany od kwietnia od czerwca. Omówiono krytycznie kilka stosowanych arborycydów oraz zwrócono uwagę na potrzebę opracowania nowego środka skutecznego wobec wszystkich gatunków drzew, o szybkim działaniu, braku zapachu i łatwym stosowaniu. (W. B.)

158

241 + 242 — — 174.8 *Picea*

IBL

Thomasius H., Kohlsdorf E.: Die Pflege von Jungwüchsen und Jungbeständen der Baumart Fichte. **Pielęgnacja upraw i młodników świerkowych.** Soz. Forstwirtschaft. 1976 Jg 26 Nr 5 s. 156—158, 1 fot. 4 tab. — Liczbę drzew w drzewostanie reguluje się cięciami pielęgnacyjnymi. Zależy ona od wieku, wysokości i grubości drzew, oraz od produktywności siedliska. W uprawach świerkowych z naturalnego odnowienia pierwsze cięcia przeprowadza się po osiągnięciu wysokości 1,0—1,5 m, pozyskując przy tym drzewka choinkowe.

W uprawach z sadzenia wkracza się, gdy drzewka mają wysokość 1,5—3,0 m. Po cięciu zostaje 5000—8000 drzewek na ha. Następne cięcia przeprowadza się przy wysokości drzew 2—3 m, określając przy tym docelową liczbę drzew na 1 ha zależnie od warunków produkcyjnych. Produkcyjność i stabilność świerczyn zależy również od rozmieszczenia drzew w drzewostanie. W litych świerczynach niepożądane domieszki usuwane są już w stadium uprawy. (W. B.)

159

242 : 333

IBL

Hagedorn H.: Angewendete Besttechnologien in Technikkomplexen der Rohholzbereitstellung im St FB Neustrelitz. **Zastosowanie optymalnych technologii w kompleksowym pozyskaniu surowca drzewnego w pgl Neustrelitz.** Soz. Forstwirtschaft. 1976 Jg 26 Nr 3 s. 77—79, 82, 5 fot. 1 rys. — W NRD w odniesieniu do sosny, która jest tu podstawowym gatunkiem stosowane są kompleksowe metody pielęgnacji młodników w formie cięć schematycznych polegających na usuwaniu co trzeciego

rzędu i cięć selekcyjnych w pozostawionych rzędach. Pozyskane w ten sposób drewno cienkie gromadzone jest na centralnej składnicy i wykorzystywane do produkcji płyt. Trzebieże dokonane w drzewostanach sosnowych w wieku powyżej 60 lat dają niewielkie ilości drewna. Po okrziesaniu, gałęzie pozostawiane są z reguły w lesie, po czym następuje zrywka ciągnikiem na plac wyróbki. Przy trzebieży w drzewostanach bukowych surowiec po okrziesaniu zrywany jest na składnicę

leśną, tam mygłowany, a następnie transportowany do centralnej składnicy, gdzie wyrabiane są sortymenty.

Drewno okleinowe i tarcica są zabezpieczane w pierwszej kolejności. Omówiono stosowany sprzęt. (W. B.)

160

266 : 242 — — 414.1

IBL

Zurichin D. S.: O primeneni arboricidov v bor'be s porosl'ju v lesnych polosach. **O zastosowaniu arborycydów do zwalczania odrośli w pasach wiatrochronnych.** Les. Ž. 1976 nr 3 s. 19—20 bibliogr. 3 poz. — Stosowano doświadczalnie sól amonową i ester butylowy 2,4 D do zwalczania odrośli drzew i krzewów w pasach wiatrochronnych, w drugim roku po wykonaniu cięć pielęgnacyjnych. Chodziło o przedłużenie efektu prześwietlenia tych pasów melioracyjnie oddziałującego na plonowanie przyległych upraw rolniczych. Zabiegi chemiczne wykonywano

używając 6,5 kg soli amonowej i 4,5 kg estru butylowego na 1 ha, w roztworze wodnym (600/l/ha). W celu ustalenia optymalnego terminu arborycydy dawковано w trzech fazach rozwoju odrośli — na początku, w środku i pod koniec lata. Lepsze wyniki uzyskano w dwóch pierwszych terminach. Najwyższą śmiertelność (100%) zaobserwowano u klonu jesionolistnego. Odrośla wiązu, robinii, dębu szypułkowego i jesoinu obumarły odpowiednio w 95, 80—90, 80 i 30—50%. Odrośla klonu tatarskiego i zwyczajnego pozostały nieuszkodzone. (R. S.)

161

266 : 651

IBL

Il'ev L. I., Gordienko R. N.: Ėkonomičeskaja ěfektivnost'zaščitnych nasaždenij. **Ekonomiczna efektywność zadrzewień polochronnych.** Les. Ž. 1976 nr 5 s. 120—124, 2 tab. — Analiza i wykorzystanie istniejących sposobów oceny zadrzewień polochronnych pozwalają na uzyskiwanie wiarogodnych wskaźników charakteryzujących roczny efekt i ogólną efektywność różnych typów tych zadrzewień (wiatrochronne, prze-

ciwerozyjne, wodochronne itp.). Określanie ekonomicznej efektywności zadrzewień jest niezbędne dla uzasadnienia celowości nakładów na ich zakładanie i pielęgnację a także dla wyboru optymalnych sposobów postępowania. Rozwijanie metod oceny efektywności zadrzewień powinno dotyczyć przede wszystkim oceny ekonomicznej gruntów przeznaczonych na ten cel. (R. S.)

162

237.4 : 812

IBL

Zbirbul A. P., Nekrasova G. N., Połubojarinov O. I.: Vlijanie udobrenija sosnovych nasaždenij karbamidom na kačestvo drevesiny. **Wpływ nawożenia drzewostanów sosnowych mocznikiem na jakość drewna.** Les. Ž. 1976 nr 6 s. 18—22, 4 tab. bibliogr. 9 poz. — Bliiskorębne drzewostany sosny nawożono z samolotu na wiosnę stosując 110, 145, 180, 230 i 260 kg azotu w czystym składniku na ha. Po 5 latach w drze-

wostanach tych założono powierzchnie próbne, na których wykonano odpowiednie pomiary. Analiza laboartoryjna próbek drewna wykazała, że skutkiem nawożenia jest znaczne zwiększenie szerokości słoików rocznych oraz pewne zwiększenie udziału drewna późnego, jednocześnie jednak zmniejsza się gęstość drewna o 8—11%. Ogólny efekt nawożenia jest dodatni. (R. S.)

3 NAUKA O PRACY. POZYSKANIE DREWNA. PRACE ZRĘBOWE I TRANSPORT. INŻYNIERA LEŚNA

163

Birka H.: Schichtarbeit, wichtige Grundlage der weiteren Intensivierung. **Praca zmianowa istotną podstawą dalszej intensyfikacji.** Soz. Forstwirtschaft. 1976 Jg 26 Nr 7 s. 214—215, 2 fot. — Wskazano na niedostateczne zrozumienie dla pracy zmianowej w leśnictwie NRD. Wymieniono obiektywne trudności związane z pracą dwuzmianową przy wywozie drewna. Tutaj właśnie wprowadzana jest metoda Naserowa polegająca na osobistej konserwacji pojazdu i odpowiedzialności kierowcy za jego stan techniczny oraz metoda Bazowa, której głównym celem jest

308

IBL

praca bez wypadków i awarii. W wyniku stosowania tych metod dotychczasowe przestoje obniżyły się o 5%. W celu uzyskania lepszych efektów wprowadzana jest praca na 3 zmiany przy wywózce z lasu drewna długiego i na 2 zmiany przy wywozie drewna krótkiego. Warunkiem zachowania regularnego rytmu zmianowości jest stała obsada pojazdów i sprawny odbiór dostarczanego drewna. Szczególną uwagę zwraca się na bezpieczeństwo pracy przy załadunku w lesie podczas ciemności i stosowanie odpowiedniego oświetlenia. (W. B.)

164

Pomogajev S. A.: K voprosu ob upravljajemoj valke lesa. **W sprawie kierunkowego obalania drzew w trakcie ścin-ki.** Les. Ž. 1976 nr 3 s. 41—44, 1 rys. 1 wyk. bibliogr. 2 poz. — Przy ścince drzew wykonywanej za pomocą agregatu ścinkowo-zrywkowego zachodzi dość często konieczność zmiany kierunku padania drzewa w celu prawidłowego ułożenia na powierzchni zrębowej. Czynność ta wywołuje powstawanie obciążeń oddziałujących na część roboczą agregatu. W pracy przytoczono

323.1

IBL

szczegółową analizę wartości tych obciążeń w zależności od kąta położenia drzewa w momencie zmiany kierunku jego obalania. Stwierdzono, że im później dokonuje się korekcji kierunku padania, tym większa potrzebna jest siła do uzyskania zamierzonego efektu. W celu zmniejszenia obciążenia mechanicznych układów agregatu wszelkie zmiany kierunku powinny być dokonywane bezpośrednio po ścince, w pierwszej fazie obalania. (R. S.)

165

Efimov Ju. P., Men'sikov W. N.: Valočno-paketirujuščee ustrojstvo lesozagotovitel'noj mašiny s ispol'zovaniem potencial'noj energii dereva. **Wykorzystanie potencjalnej energii drzewa w pracy maszyny ścinkowo-pakietującej.** Les. Ž. 1976 nr 5 s. 30—34, 1 tab. 2 rys. — Przedstawiono na schematach działanie specjalnego urządzenia współpracującego z maszyną ścinkową. Zaletą urządzenia jest wykorzystanie energii

36

IBL

padającego drzewa do ukierunkowanego przeniesienia i bezударowego ułożenia tego drzewa w zasobniku pakietującym maszyny. Urządzenie opisywanego typu praktycznie eliminuje wady znanych dotychczas sposobów, układania i pakietowania. Zastosowanie jego jest możliwe zarówno w maszynach bocznie jak i czołowo ścinających, pracujących w systemie cyklicznym albo ciągłym. (R.S.)

Ručnoj instrument dlja okorki krupnomernoj drevesiny. Vajnštejn B. Z. i in. **Ręczna korowarka do korowania drewna grubego.** Les. Prom. 1976 nr 12 s. 11, 1 rys. — Możliwość korowania grubizny bezpośrednio na zrębie, zwłaszcza w warunkach górskich ma bardzo duże znaczenie ze względu zmniejszeń ciężaru wywożonego drewna o 15—17% oraz bardziej intensywne jego wysychanie. Podaje się opis konstrukcji

i wyniki badań ręcznej przenośnej korowarki o napędzie spalinowym, skonstruowanej na bazie silnika benzynowego okrzesywarki ręcznej BS-1. Moc silnika 2,6 KM, ciężar urządzenia (bez paliwa) 9,8 kG, szerokość 395 mm, długość 395 mm, wysokość 318 mm. Na uwagę zasługuje prosta konstrukcja i obsługa urządzenia oraz dobra jakość korowania przy dużym wzroście wydajności pracy (4—5 krotnie). (N. G.)

167

375 : 786.1

IBL

Gaumitz B., Haschke P.: Wie ist die Effektivität in der Holzabfuhr zu steigern? **Jak można zwiększyć efektywność wywozu drewna?** Soz. Forst-wirtsch. 1976 Jg 26 Nr 3 s. 88—91, 3 tab. 3 wykr. — Na wywóz drewna przypada w NRD od 25 do 33% nakładów związanych z pozyskaniem surowca. Zwiększenie efektywności w tej dziedzinie osiągnąć można przez wzrost przeciętnej szybkości jazdy, zwiększenie ładunków dzięki wprowadzaniu pojazdów o większej ładowności oraz po-

zez skrócenie czasu załadunku i wyładunku. Postulaty te wiążą się z wyposażeniem baz transportowych w samochody ciężarowe większe od obecnie stosowanych. Wprowadzanie nowoczesnych pojazdów związane jest ściśle z poprawą warunków drogowych. Podano opory i inne parametry jezdne dla dróg z nawierzchnią betonową, asfaltową, szutrową i gruntową. Wnioski wskazują na konieczność modernizacji dróg. (W. B.)

4 SZKODY W LESIE. OCHRONA LASU

168

411 : 443.3 — — 172.8 *Fomes annosus*

IBL

Greig B. J.: Inoculation of pine stumps with *Peniophora gigantea* by chainsaw felling. **Inokulacja pniaków sosnowych grzybem *Peniophora gigantea* przy ścinie piłą motorową.** Europ. J. For. Path. 1976 Bd 6 H. 5 s. 286—290, 2 tab. bibliogr. 6 poz. res. sum. Zsfg. — Porównano trzy sposoby infekcji pniaków sosny pospolitej oidiami *P. gigantea*: bezpośrednio podczas ścinki przez

dodanie ich do oleju smarującego piły motorowe, smarowanie pniaków zawiesiną wodną i zawiesiną olejową. Wszystkie trzy sposoby w bardzo dużym stopniu (82,7—91,8%) prowadziły do inokulacji *P. gigantea* i wyeliminowania *Fomes annosus*. Bezpośrednia inokulacja może przyczynić się do znacznego obniżenia kosztów zabiegu. (S. Ł.)

169

431.1 : 583

IBL

Kostyrina T. V.: Opyt sostavlenija kart požarnoj opasnosti territorii po uslovi-jam pogody. **Próba opracowania map zagrożenia pożarowego terenu według**

warunków pogody. Les. Choz. 1977 nr 5 s. 72—75, 5 tab. bibliogr. 4 poz. — Na podstawie danych o kolejności wzrostu i spadku niebezpieczeństwa pożaro-

wego powierzchni leśnych na chronionym obszarze i przyjętego podziału zasobów drzewnych na poszczególne kategorie powierzchni (powierzchnie nieleśne i zalesione) przedstawiono próbę sporządzenia map zagrożenia pożarowego danego terenu w zależności od warunków pogody. Zawarte w artykule

170

443.3 — — 172.8 *Fomes annosus*

IBL

Greig B. J. W., Pratt J. E.: Some observations on the longevity of *Fomes annosus* in conifer stumps. **Obserwacje nad żywotnością *Fomes annosus* w pniakach drzew iglastych.** Europ. J. For. Path. 1976 Bd 6 H. 4 s. 250—253, 1 tab. bibliogr. 7 rés. sum. Zsfg. — W 24 drzewostanach świerka sitkajskiego rosnącego jako drugie pokolenie stwierdzono aktywność *Fomes annosus* w 30 do 62-letnich pniakach sosny, modrzewia europejskiego, świerka po-

tablice ilustrują m. in. kolejność powstawania niebezpieczeństwa pożarowego w poszczególnych porach roku oraz skalę niebezpieczeństwa pożarowego terenu w określonych warunkach pogody uwzględniającą odpowiednie kategorie powierzchni leśnych. (R. M.)

spolitego i sitkajskiego oraz jedlicy. Na dwóch innych siedliskach było 67% 16-letnich pniaków świerka sitkajskiego i 54% 19-letnich pniaków sosny popolitej zasiedlonych przez *Fomes annosus*. Badania potwierdziły wcześniejsze doniesienia, że *F. annosus* może przetrwać w martwych pniakach kilkadziesiąt lat i, że drzewostany z zainfekowanymi pniakami stanowią przez długi czas zagrożenie dla następnego pokolenia drzewostanu. (S. Ł.)

171

443.3 — — 172.8 *Fomes annosus*

IBL

Siepmann R.: Über die Infektion von Fichtenwurzeln (*Picea abies* Karst.) durch *Fomes annosus* (Fr.) Cke. **Infekcja korzeni świerka (*Picea abies* Karst.) przez *Fomes annosus* (Fr.) Cke.** Europ. J. For. Path. 1976 Bd 6 H. 6 s. 342—347 1 tab. bibliogr. 14 poz. rés. sum. Zsfg. — Przecięto w odległości około 0,5 m od pnia 108 korzeni — łącznie u 98 drzew w różnych drzewo-

stanach świerkowych. Po około roku zbadano części korzeni od miejsca przecięcia na obecność grzybni *Fomes annosus*. Stwierdzono, że grzybnia *F. annosus* (z grzybni znajdującej się w glebie lub z bazydiospor) wnikła do korzeni na długość do 40 cm. Na glebach wapiennych było porażonych 41%, na innych — 10%. (S. Ł.)

172

443.3 — — 172.8 *Fomes annosus* : 844.2

IBL

Perrin R., Delatour G.: Méthode d'estimation de la hauteur de pourriture dans le tronc des épicéas sur pieds attaques par le *Fomes annosus* (Fr.) Cooke. **Metoda określania na stojących świerkach porażonych przez *Fomes annosus* (Fr.) Cooke wysokości zgnilizny strzał.** Europ. J. For. Path. 1976 Bd 6 H. 4 s. 194—203, 3 fot. 2 rys. 3 tab. 2 wyk. bibliogr. 13 poz. rez. sum. Zsfg. — W dwóch 60-letnich drzewo-

stanach świerkowych badano zależności między wysokością występowania zmian drewna spowodowanych przez *Fomes annosus*, średnicą tych zmian na powierzchni pniaka (0,30 m) i na wysokości pierśnicy, stadium zmian drewna na tych dwóch wysokościach i średnicą drzewa. Stwierdzono ścisłe korelacje między wysokością zgnilizny a jej średnicami w niższych partiach strzał, zwłaszcza pierśnicą. (S. Ł.)

Davidov M. V.: Typy rosta elovych lesov evropejskoj časti SSSR. **Typy wzrostowe drzewostanów świerkowych europejskiej części ZSRR.** Les. Ž. 1976 nr 5 s. 5—10, 1 tab. 3 wyk. bibliogr. 14 poz. — Na podstawie analizy tablic zasobności i literatury specjalistycznej wyróżniono 3 typy wzrostowe drzewostanów świerkowych: Tw — drzewostany podwyższające bonitację wraz z wiekiem, Tu — drzewostany, w których bonitacja obniza się z wiekiem oraz typ To — drzewostany o „umiar-

kowanym” przyroście na wysokość, utrzymujące się stale w tej samej klasie bonitacji. Wykorzystanie tych typów w urządzaniu pozwala na ustalenie optymalnego wieku rębności lub określanie prawidłowej kolei rębu dojrzałych drzewostanów, najpierw powinny być cięte drzewostany typu Tu a następnie To i Tw. Takie podejście zaleca się przede wszystkim przy urządzaniu najcenniejszych masywów świerka (np. w Karpatach). (R. S.)

8 PRODUKTY LEŚNE I ICH UŻYTKOWANIE

Korostelev A. S., Ščavrovskij V. A.: Vlijanie sul'fitno-drožževoj bražki i podkormki nasaždenij mineral'nymi udobrenijami na obrazovanie vertikal'nych smoljanych chodov pri podsočke u sosny obyknovennoj. **Wpływ siarczynowego wywaru podrozdżowego i mineralnego nawożenia drzewostanów na powstawanie pionowych przewodów żywicznych przy żywicowaniu sosny pospolitej.** Lesovedenie 1977 nr 2 s. 81—86, 4 tab. 1 wyk. bibliogr. 12 poz. sum. — Liczba i długość przewodów żywicznych są ważną cechą wpływającą na wydajność pozyskania żywicy. Z tego względu badano wpływ żywicowania sposobem tradycyjnym (I), ży-

wicowania z zastosowaniem wywaru podrozdżowego (II) oraz wywaru przy pełnym mineralnym nawożeniu (III). Badania prowadzono w drzewostanie IV klasy wieku II bonitacji. Stwierdzono, że żywicowanie sposobem III spowodowało powiększenie się długości przewodów żywicznych o 21,5%, a sposobem II o 10,2% w porównaniu z tradycyjnym, a zagęszczenie przewodów zwiększyło się odpowiednio o 32 i 20%. Liczba przewodów żywicznych w strefie aktywnego tworzenia się żywicy (30 cm nad spalą) powiększyła się przy sposobie żywicowania I o 113%, II — o 141% i III — o 152%. (W. Ch.)

Jeschke S.: Intensivierung der Harzproduktion im Bezirk Neubrandenburg. **Intensyfikacja produkcji żywicy w okręgu Neubrandenburg.** Soz. Forstwirtschaft. 1976 Jg 26 Nr 5 s. 151—152, 1 fot. Intensyfikacja produkcji żywicy traktowana jest w NRD jako fragment działalności mającej na celu wzmożone po-

zyskiwanie surowców. W okręgu Neubrandenburg wykazano celowość przejścia na 26 nacięć w 1 spale. Równocześnie wzrasta stosowanie stymulatorów chemicznych. Ostatnio praktykuje się ponowne nacinanie w drzewostanach sosnowych, które żywicowane były przez okres co najmniej 10 lat,

a szerokość ich pasów życiowych przekracza 25 cm. Ponowne nacinanie ma miejsce właśnie na tych pasach. Ilość pozyskanej w ciągu 1 roku żywicy przez poszczególnych robotników waha

się od 3 do 9 t, przy czym rekord stanowi 16 t., a pozyskanie powyżej 11 t jest specjalnie premiowane. Zadania te są przedmiotem socjalistycznego współzawodnictwa. (W. B.)

9 LASY I LEŚNICTWO W GOSPODARCE NARODOWEJ

176

907.2

IBL

Tarasov A. J.: Kriteria intensivnosti rekreacionnogo lesopol'zovanija. **Kryteria intensywności rekreacyjnego wykorzystania lasu.** Les. Ż. 1976 nr 3 s. 163—165, 1 tab. bibliogr. 8 poz. — Wykorzystanie rekreacyjne charakteryzuje się negatywnym wpływem człowieka na środowisko leśne, z drugiej jednak strony — korzystnym oddziaływaniem lasu na człowieka. Z powyższego wynika konieczność zbilansowania zarówno turystycznego obciążenia danego rejonu jak też uzyskiwanych w wyniku rekreacji korzyści. W obu przypad-

kach zagadnienie skupia się na konieczności pomiaru intensywności rekreacyjnego wykorzystania badanego obszaru jak też dobraniu kryteriów umożliwiających realizację tego zadania. W pierwszym przybliżeniu za takie kryterium zaleca się uznanie sumarycznego czasu pobytu turystów i wczasowiczów na jednostkę powierzchni w roku. Podano wzór na obliczanie intensywności rekreacyjnego wykorzystania objętego badaniami obiektu. (R. S.)

Autorzy analiz:

- (W. B.) — mgr inż. W. Brodzikowski
- (W. C.) — doc. dr W. Chmielewski
- (N. G.) — mgr inż. N. Gapińska
- (L. J.) — doc. dr habil. L. Janson
- (S. Ł.) — doc. dr habil. S. Łukomski
- (R. M.) — mgr R. Malec
- (R. S.) — dr inż. R. Sobczak

Przegląd Dokumentacyjny Leśnictwa zawiera jedynie niewielką część analiz dokumentacyjnych z zakresu leśnictwa. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych. Centrum Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej (w skrócie CİNTE, Warszawa, al. Niepodległości 186) przyjmuje zgłoszenia na prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną jak i oddzielne jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy.

Zakład Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej Leśnictwa Instytutu Badawczego Leśnictwa — branżowy ośrodek informacji leśnictwa — wykonuje za zwrotem kosztów kserokopie i mikrofilmy publikacji, objętych zarówno przeglądem dokumentacyjnym jak i kartami dokumentacyjnymi.